

Nieuwe vleesveestal op de Waiboerhoeve

J.J. Heeres-vander Tol (PR)

J. Visch (Waiboerhoeve)

A.C. Smits (IMAG-DLO)

Momenteel wordt hard gewerkt aan de invulling van de nieuwe proefaccommodatie voor het vleesvee-onderzoek op de Waiboerhoeve. Samen met de bestaande stallen beschikt de afdeling vleesvee van het PR dan over een capaciteit van ca. 250 opfokplaatsen en 500 afmestplaatsen. De nieuwe stallen geven het vleesvee-onderzoek een nieuwe impuls: het is een unieke accommodatie voor vleesvee-onderzoek in Nederland. Op de Open Dagen van 29 september t/m 1 oktober krijgt de nieuwbouw ruim aandacht. We willen u dan graag nader informeren over deze nieuwe proefaccommodatie.

Nieuw onderzoekplan

Alvorens plannen te maken voor nieuwbouw moet duidelijk zijn aan welk onderzoek behoefte is. Hiervoor is begin 1993 een onderzoekplan geschreven waarin de prioriteiten voor het vleesvee-onderzoek staan. Dit plan is besproken met bedrijfsleven (Landbouwschap, Produktschap Vee en Vlees) en overheid (Ministerie LNV).

Belangrijke onderzoeksthema's zijn voeding, huisvesting en extensieve vleesveehouderij voor het beheer van natuut-terreinen. Het laatste thema heeft geen consequenties voor de nieuwbouw.

Voedingsonderzoek

Het voedingsonderzoek concentreert zich op het ontwikkelen van voerstrategieën. De te gebruiken voerstrategie is afhankelijk van het type stier, het beoogde eindgewicht en de gewenste slacht- en vleeskwaliteit. Hiervoor is het noodzakelijk over de juiste behoeftenormen te beschikken.

De huidige VEVI- en DVE-normen zijn voor de praktijk niet bruikbaar. In het onderzoek wordt dan ook ruim aandacht besteed aan het vaststellen van deze behoeftenormen.

Correcte DVE- en OEB-normen zijn ook noodzakelijk voor een efficiënte benutting van het voer-eiwit. Voor de mineralenbalans is dit een belangrijk gegeven. Zeker in de intensieve vleesveehouderij is verspilling van eiwit ongewenst.

Voor de mineralenboekhouding is ook onderzoek naar de P-behoefte gewenst. Recent onderzoek uit Duitsland laat zien dat de P-behoefte zeker bij zware stieren lager is dan tot nu toe werd aangenomen. Tenslotte wordt ook de drinkwatervoorziening onder de loep genomen. Het gebruik van drinkknippels gaat veelal gepaard met het morsen van water. Dit leidt niet alleen tot een hoger wa-

terverbruik, maar vergroot ook het mestvolume. Bovendien zijn er altijd stieren die onvoldoende water uit drinkknippels kunnen opnemen. Een nadeel van drinkwaterbakken is het vervuilen met mest. Onderzoek naar de waterbehoefte en het verbeteren van de drinkwatervoorziening is nodig.

Huisvestingsonderzoek: welzijn en milieu

In de intensieve vleesveehouderij wordt ca. 85% van de vleesstieren in de afmestperiode gehuisvest op een volledig betonnen roostervloer. Het oppervlak per stier is aan het eind van het mesttraject ca. 2,5 m². De Gezondheids- en welzijnswet voor dieren stelt in de nabije toekomst strenge eisen aan de huisvesting van jongvee en vleesvee, ingegeven door de richtlijnen vanuit Brussel.

Belangrijke criteria zijn het oppervlak per dier, een gescheiden lig- en loop/eetruimte en een zacht ligbed. Zeker voor het meer luxe vleesvee is een zacht ligbed noodzakelijk. Deze dieren vragen ook een groter oppervlak.

In het huisvestingsonderzoek wordt ook het milieu meegenomen. Verschillende proefplannen geven aan dat de vleesveehouderij zich gaat concentreren op gespecialiseerde, intensieve bedrijven. Emissie-arme huisvesting is dan noodzakelijk. Al het emissie-onderzoek heeft zich tot nu toe gericht op melkvee. Bij vleesvee is de emissie nog nooit gemeten. Indien wordt overgestapt op een gescheiden lig- en loopruimte zijn er mogelijkheden emissie-bepalende vloersystemen, ontwikkeld bij melkvee, toe te passen in de vleesveehouderij.

In het huisvestingsonderzoek wordt samengewerkt met het IMAG-DLO.

Stal voor voedingsonderzoek: voerstations voor stieren

Voor het voedingsonderzoek wordt een opfok- en afmeststal gebouwd. In de afmeststal worden 96 stieren in de leeftijd van ca. zes tot achttien maanden gehuisvest. Zowel de opfok- als afmeststal worden voorzien van individuele voerstations waarmee automatisch de voeropname per stier wordt vastgelegd. In deze stations wordt snijmais of een gemengd rantsoen verstrekt.

Per groep van twaalf stieren wordt een krachtvoerautomaat geplaatst. In deze automaat ligt een weegplateau waarmee het gewicht van de stieren automatisch wordt vastgelegd. De wateropname wordt geregistreerd via drinkwaterstations.

Op deze wijze is het mogelijk per dier de voeropname en groei vast te stellen.

Aangezien deze stallen voor alle typen vleesvee geschikt moeten zijn, wordt de stal ingedeeld in een lig- en loop/eetruimte met een rubber ligbed. Momenteel worden op de Waiboerhoeve een viertal voerstations getest. Nagegaan wordt in hoeverre het mogelijk is twee stieren per station te houden.

Stal voor huisvestingsonderzoek

In deze afmeststal worden 120 stieren gehuisvest. Verschillende welzijnsvriendelijke, emissiearme huisvestingssystemen worden vergeleken met de huidige betonnen roostervloer. De volgende drie systemen met gescheiden lig- en loopruimte worden als eerste beproefd:

- 1 Een ligruimte met een strobed (opgehoogde potstal, geen diepstrooisel). De loopruimte is

een dichte vloer met een autoschuif;

- 2 Een volledige roostervloer met een rubber toplaag op het liggedeelte;

- 3 Een hellende ligvloer met een rubber toplaag. In deze stal worden naast de technische resultaten als groei, voeropname en slachtkwaliteit ook gedragswaarnemingen gedaan. Daarnaast wordt de gezondheid van de stieren beoordeeld (o.a. klauwaandoeningen en gewrichtsbeschadigingen).

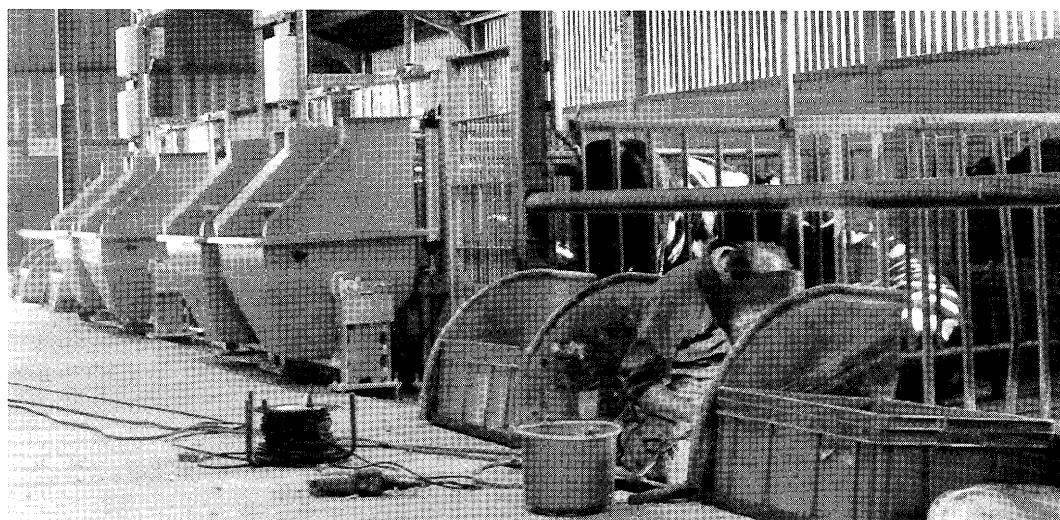
Plannen voor het meten van het effect van verschillende huisvestingssystemen en rantsoenen op de ammoniak-emissie moeten nog verder worden uitgewerkt.

Nieuwbouw voor de opfok

Voor het voedingsonderzoek wordt een opfokstal gebouwd voor 56 kalveren tot een leeftijd van zes maanden.

Bij de kalveren wordt naast de voerstations per groep van veertien kalveren een gecombineerde drink- en krachtvoerautomaat geplaatst met een weegplateau.

Voor het huisvestingsonderzoek worden 72 kalveren opgefokt. In deze stal wordt speciaal aandacht besteed aan een gezonde opfok in een frisse, open-frontstal. De kalveren worden hier gedurende zes maanden gehouden. Voor een goede opfok is een vlotte start van de kunstmelkopname belangrijk. Kunstmelk en krachtvoer wordt per groep van 18 kalveren via een automaat verstrekt. De kalveren worden direct in groepen gehuisvest. De vloer wordt deels voorzien van een ligbed met rubber of stro.

Zowel de opfok- als de afmeststal worden voorzien van individuele voerstations.